

Luminița VARTOLOMEI

Dansul iubirii

În 1955, la un an după ce înființase prima sa trupă – Compania „Ballets de l'Étoile” (fiind vorba, evident, nu de „baletele stelei”, ci de situarea lor în Place de l'Étoile!), devenită curând Ballet-Théâtre de Paris –, Maurice Béjart, care se afirmase deja ca dansator la Londra cu „International Ballet” și, într-un turneu prin Suedia, alături

Maurice BÉJART

de Baletul „Cullberg”, se lansa și în cariera coregrafică, creând pe muzica lui Pierre Henry și Pierre Shaeffer (cvasiexperimentală, la acea vreme) piesa *Simfonie pentru un om singur*. Debutul acesta răsunător și atât de timpuriu (de-abia împlinise 28 de ani!) avea să-i permită desfășurarea unei activități creatoare de o intensitate și o densitate, o bogăție și o diversitate fantastice, neîntreruptă până azi (la cei 80 de ani, sărbătorii la 1 ianuarie 2007), în ciuda celor două rupturi care au marcat munca sa ca fondator și director de trupe coregrafice – în 1960, artistul plecând la Bruxelles pentru a înființa „Baletul secolului XX”, iar în 1987, mutându-se la Lausanne spre a fonda „Béjart Ballet”.

Acesta din urmă, adus pentru prima oară în România acum șapte ani, la cea dintâi dintre „Întâlnirile JTI” (oferite publicului nostru de către compania Japan Tobacco Inc.), a revenit în aceeași organizare, dar sub genericul Festivalului „Enescu” (pe care firma niponă l-a sponsorizat). De astă dată, programul spectacolului intitulat **lubirea, dansul** a fost un periplu prin întreaga creație a lui Béjart (de la *Sărbătoarea primăverii* din 1959 și până la mereu actualul *Între două războaie*), conceput încă din 2005 drept spectacol de turneu, reprezentativ pentru valențele artistice ale celor 35 de balerini ai trupei.

Într-adevăr, puțini dintre aceștia sunt întrebuințați doar în ansamblu sau în coregrafia de grup, majoritatea evidențiindu-se în roluri solistice de mare dificultate tehnică și consistență expresivă. Iar lucrul cel mai interesant este acela că distribuția spectacolului nu este fixă, fără însă ca schimbările de la o seară la alta să modifice calitatea foarte înaltă a interpretării. Unii dansatori fac rocade (precum Luisa Diaz cu Kateryna Shalkina în *Sărbătoarea primăverii* și *Romeo și Julieta*, sau Karlina Marion cu Daria Ivanova în *Heliogabale* și *Arepo*), iar alții își schimbă personajele aparent aleatoriu (de pildă, Dafni Mouyiassi a cedat partitura piesei *Wien, Wien* Catherinei Zasnabar, iar aceasta a părăsit lucrarea criptic intitulată *7 D. G. Varna* în favoarea Katerynei Shalkina; Elisabet Ros și-a păstrat seria de dansuri pe șansonetele lui Brel, dar a abandonat piesa *I Was Born To Love You* în favoarea Catherinei Zasnabar, preluând, în schimb, de la Karlina Marion *Concertul nr. 21* de Mozart; la rândul lui, Keisuke Nasuno a fost înlocuit de Giuliano Cardone în amuzanta piesă de virtuozitate *Und so weiter*, pe muzica trepidantă a lui Johann Strauss). În orice variantă însă, cuplul care-i întrușipează pe Romeo și Julieta (și a cărui apariție repetată leagă între ele numerele disparate, sub semnul sintagmei ce constituie titlul spectacolului: *L'Amour, la Danse*) se substituie în final, când fragmentul din *Sacré du printemps* este reluat, soliștilor care-l interpretau la început. Un singur artist a putut fi văzut doar în prima reprezentare, unde a entuziasmat publicul până la delir: Gil Romano, actualmente directorul adjunct al trupei și, de aproape trei decenii, prim-balerin al ei. Probabil nu întâmplător, în locul său a intrat a doua zi Thierry Deballe – dansator ale cărui calități fizice, tehnice și expresive îl desemnează drept urmașul vedetei absolute a trupei lui Béjart...

Mărturisesc că, dacă am privit cu o plăcere pur intelectuală curgerea celor 21 de numere ale spectacolului pe bună dreptate denumit *lubirea, dansul*, în schimb, m-a emoționat până la lacrimi ieșirea interpreților la aplauze: era, pe muzica piesei *The Show Must Go On* a formației „Queen”, o procesiune gravă, înaintând inexorabil spre rampă, înfiorată de solemnitatea despărțirii de scenă și de publicul ei.

P.S. În compania „Béjart Ballet Lausanne” dansează astăzi și o româncă: este Oana-Teodora Cojocar, senzaționala parteneră a lui Răzvan Mazilu de la premi-
era Teatrului „Odeon” cu *Portretul lui Dorian Gray*.